

Algemeen jaarverslag 2023

2023 was het een jaar van tegenstellingen t.o.v. 2022, de hoge inflatie is in 2023 gedaald naar een 3,5% en de jarenlange droogte werd opgevolgd door drie maanden van zeer, zeer buitensporige regenval. (nov/dec en jan '24).

Los van dat de huizen van veel van de vrouwen in ons project niet op zulke regenval gebouwd zijn, werden wegen ontoegankelijk, waardoor ons team niet steeds alle vrouwen konden bezoeken, werden markten slecht bezocht omdat de terreinen onder water stonden en wellicht het belangrijkste, zijn hele akkers waar net gezaaid was helemaal leeg geregend. Ons team is bezig om vrouwen die alleen landbouwbedrijfjes hadden, minder afhankelijk te maken van slechts een bron van inkomsten (bijv. ook zeep maken en verkopen, kippen houden e.d.) Op die manier spreiden ze hun risico en dat maakt ze minder afhankelijk van het veranderende klimaat!

Afgelopen jaar hebben we ook weer een aantal goede verbeteringen in onze organisatie kunnen doorvoeren.

Op advies van onze manager Fahtma heeft het team een cursus gevolgd met een nieuw administratiesysteem, speciaal voor micro krediet organisaties, "loandisk". Op basis van hun ervaringen en in nauw overleg met de afdeling boekhouding van de Happy Watoto organisatie (die onze backoffice runt), hebben we dit systeem aangeschaft.

Het is zowel een handig hulpmiddel voor de administratie van leningen en terugbetalingen, maar minstens zo belangrijk, een management tool om beter te kunnen sturen!

Ook heeft het team, na een test, drie tablets aangeschaft. Door de intakes en de verslaglegging van de bezoeken via de tablets meteen ter plekke vast te leggen en in de cloud op te slaan, hebben we een veilige en snelle vastlegging van kerngegevens. Bovendien scheelt het onze medewerkers veel tijd om niet eerst alles op te schrijven en later alsnog te digitaliseren!

Ook is het pakket dat Pamoja Nguvu aan onze vrouwen aanbiedt verder uitgebreid. Naast onze bestaande trainingen inzake basis boekhouden, ondernemerschap en family-planning, zijn er in 2023 twee trainingen bijgekomen.

Een daarvan is "vrouwenrechten" en wordt (gratis) gegeven door een juriste. We hebben zelf deze training van drie uur meegemaakt en gezien hoe de vrouwen aan de lippen van de trainer hingen. Opmerkelijk was ook hoe ze open in gesprek gingen met de trainer over allerlei privé-zaken die er bij hen spelen. Naderhand kunnen de vrouwen gratis juridisch advies en bijstand krijgen van de organisatie achter deze activiteit (inherityourrights.org). Verder hebben we een cursus "Agronomics" toegevoegd, waarbij de vrouwen die landbouw plegen, op locatie tips en tricks krijgen uitgelegd om betere oogsten te realiseren en verantwoord om te gaan met, bij voorkeur, natuurlijke bestrijdingsmiddelen. Vanaf 2024 wordt deze cursus gegeven door "Agricultural Best Practice", een lokale NGO met drie proef farms, die ook bij een van onze vrouwen een demo farm gaan vormgeven. Deze NGO wordt weer gefinancierd door een Nederlandse zaadhandelaar, de gebroeders Bakker uit Noord Scharwoude.

In 2023 hebben 150 vrouwen een eerste lening gekregen en 120 een tweede lening.

Dit aantal is hoger dan in 2022 en komt mede doordat we, nadat we in 2022 tijdelijk gestopt waren met tweede leningen, dankzij betere selectiecriteria voor de tweede leningen, deze weer hebben geactiveerd.

Ook is de manier van intake aangescherpt, waarbij de leengroepen (van ca 10 vrouwen) door de vrouwen zelf worden samengesteld, en de secretaris en voorzitter door de vrouwen gekozen worden. Ook loopt de terugbetaling via de secretaris en voorzitter. Op deze manier zijn er nu al groepen die 100% terugbetaling scoren.

En als een vrouw in gebreke blijft bezoekt de groep haar en claimt evt. het onderpand, waar ze bij het aangaan van de lening voor getekend heeft. Meestal is de betaling dan snel gepiept....

Alle vrouwen hebben ook weer een meerdaagse training gehad, gegeven door ons eigen team en de vrouwen die een tweede lening kregen hebben daarvoor ook nog een extra training gehad.

Ultimo 2023 heeft Pamoja Nguvu, vanaf de eerste leningen per medio 2019, 988 leningen uitgegeven aan 438 vrouwen.

Ook dit jaar zijn de leningen zeer succesvol gebleken. Ieder jaar, als we voor een maand of langer in Tanzania zijn, of gewoon tussendoor zijn er wel bezoekers uit Nederland die ons project beter willen leren kennen. Zij zien met eigen ogen, net zoals wij, dat onze leningen het verschil maken voor de vrouwen die we ondersteunen!

We hebben we dit jaar voor het eerst een post "oninbaar" moeten opnemen en afboeken. Gelukkig niet door veel, bewust, slecht terugbetalende vrouwen maar met name door twee specifieke oorzaken.

De overvloedige regenval heeft oogsten verpest, waardoor de opbrengsten tegen of weg vielen en nadat we een 8 tal vrouwen een grote tweede lening gegeven hadden (van ieder 200 euro) om extra voorraden te kopen, is op de markt hun opslagruimte waarin de voorraden lagen, afgebrand.

We proberen nog wel iets terug te krijgen maar de facto zal het nagenoeg onmogelijk zijn deze leningen voor een behoorlijk deel terug te krijgen.

Fahtma, onze manager, blijft de organisatie strak en met veel eigen initiatief aansturen. Samen met Jesca en Irene, de projectcoördinatoren hebben ze een enorme know how opgebouwd van de verschillende soorten business en blijven ze steeds meer als coach voor onze vrouwen opereren. Samen met Irene Elipokea van Happy Watoto verzorgen ze de administratieve kant van onze operatie.

Het bestuur is in 2023 met regelmaat bijeengewest in Nederland, Fred is in November weer in Tanzania geweest voor de begroting. Monique en ik zijn begin 2024 voor ruim 4 weken in Tanzania geweest. We hebben trainingen meegemaakt, zeer veel vrouwen thuis of in hun business bezocht, samen met team het afgelopen jaar geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig en weer potentiële samenwerkingen met andere NGO's onderzocht om zo Pamoja Nguvu nog meer lading te geven

Wij realiseren ons terdege dat we dit mooie en succesvolle werk uitsluitend kunnen verrichten dankzij de donaties die we van onze sponsors ontvangen! Zeer veel dank daarvoor, jullie veranderen het leven van vele vrouwen en hun gezinnen in Tanzania. Ook wordt bij de vrouwen het gevoel van eigenwaarde enorm gestimuleerd als zij in staat blijken te zijn hun bedrijf te laten groeien en de lening geheel af te lossen!

Namens het bestuur van Pamoja Nguvu

Matti Emondts, voorzitter

Financieel jaarverslag 2023 van de Stichting Pamoja Nguvu.

Algemeen

De stichting Pamoja Nguvu ("Samen sterk") is in oktober 2018 opgericht en op 19 december 2018 ingeschreven bij de KvK onder nummer 7328976, met als vestigingsplaats Aerdenhout/Haarlem.

De stichting heeft als doel het bevorderen van financiële onafhankelijkheid en zekerheid van kansarme vrouwen in Tanzania en heeft geen winstoogmerk. De hoofdactiviteit is het verstrekken van microkredieten, het geven van trainingen en opleidingen en daarmee het vergroten van een inkomstenbron.

De inkomsten van onze stichting bestaan uit donaties, schenkingen, legaten en inkomsten uit eigen vermogen. De verstrekte microkredieten zijn renteloos en kennen een terugbetalingsverplichting van maximaal één jaar.

De bestuursleden zijn onbezoldigd en nemen alle kosten behorende bij hun functie voor eigen rekening, waarmee nagenoeg 100% van de ontvangen donaties ten goede komen van het doel. Het streven is dat minimaal 2 maal per jaar één of meerdere bestuursleden naar Tanzania afreizen om de lokale activiteiten te bezoeken. Met regelmatig gehouden "zoom meetings" wordt zoveel mogelijk contact gehouden met het lokale team. Maandelijks worden werkrapporten gestuurd aan het Bestuur en een overzicht van de financiële positie waaronder de verstrekte leningen en ontvangen aflossingen. De administratie van de activiteiten in Tanzania wordt verzorgd door de Stichting Happy Watoto Tanzanian Homes & Schools.

De jaarrekening 2022 van PN Tanzania is gecontroleerd door een externe accountant waarbij een goedkeurende verklaring is afgegeven. Op de ontvangsten en uitgaven van 2023 zal eveneens een accountscontrole worden uitgevoerd; de uitkomsten hiervan zullen in het verslagjaar van 2024 worden opgenomen.

De jaarrekening 2023 is opgesteld volgens en in overeenstemming met de richtlijnen van het C.B.F. (Centraal Bureau Fondsenwerving).

Financieel verslag 2023.

Rekening van baten en lasten

De rekening van baten en lasten is opgedeeld in exploitatie Nederland (ontvangen sponsorbijdragen en betaalde kosten) en exploitatie Tanzania (kosten van lokale activiteiten). De kosten van de activiteiten in Tanzania zijn omgerekend in euro's tegen de gemiddelde koers van de Tanzaniaanse shilling (2023 Tzs. 2.510/€ versus 2022: Tzs. 2.460/€). Voor de begroting is een koers gehanteerd van Tzs. 2.500/€).

In 2023 is in totaal € 50.023 aan donaties ontvangen tegenover € 28.000 begroot. Aan exploitatiekosten is € 28.760 uitgegeven ten opzichte van € 24.967 begroot. De

overschrijding is per saldo het gevolg van ruim € 1.200 niet begrote uitgaven voor laptops (kleine investeringen), € 1.000 hogere dotatie aan de voorziening leningen u/g, ca € 1.200 hogere kosten van trainingen Daartegenover staan lagere uitgaven aan personeel en overhead.

De koersverliezen houden vooral verband met de t.o.v. 31 december 2022 gedaalde koers van de Tzs. t.o.v. de Euro op uitstaande leningen.

Over 2023 bedroeg het batig saldo van sponsorinkomsten en uitgaven € 18.539; dit batig saldo is toegevoegd aan de overige reserve. De reserve zien we enerzijds als buffer voor als sponsorinkomsten minder worden en benodigd voor een groei in het aantal te verstrekken leningen.

Balans per 31 december 2023

De bezittingen en schulden van de Tanzaniaanse activiteiten zijn omgerekend tegen de koers per 31 december van het boekjaar (eind 2023 Tzs. 2.775/ €, eind 2022: Tzs. 2.500/€).

Koersverschillen zijn in het resultaat verwerkt.

Per 1 januari 2023 bedroeg het saldo van uitstaande leningen € 18.349. In 2023 zijn leningen verstrekt met een totale waarde van € 34.108. Hierop is aan aflossingen ontvangen € 20.180. Omgerekend in euro's tegen de koers van 31 december bedroeg het nadelig koersverschil € 2.256. Het saldo uitgegeven leningen komt daarmee ultimo 2023 op € 30.021. Daarnaast is in 2021 een lening aan personeel verstrekt van € 5.600 met onderpand, waarop in 2022 € 600 is afgelost.

Onder de kortlopende schulden is opgenomen een rek.crt. schuld aan HW Tanzania (General) van € 5.766 zijnde de voorfinanciering van een deel van de kosten; deze bedragen zullen in 2024 worden verrekend.

Eind 2023 bedroeg het eigen vermogen van de stichting € 80.501

Begroting 2024

In 2024 zal het bedrag aan nieuw te verstrekken leningen naar verwachting € 34.000 bedragen. Aan aflossingen wordt een bedrag van € 26.000 verwacht en wordt rekening gehouden met € 4.000 aan afboekingen. Ten opzichte van eind 2023 zal het bedrag aan uitstaande leningen daarbij stijgen met € 4.000 naar ruim. € 34.000

In de rekening van baten en lasten is ook de begroting over 2024 opgenomen. Naar verwachting zullen de sponsorinkomsten ca. €35.000 bedragen.

De totale kosten zullen t.o.v. 2023 ongeveer gelijk blijven, zoals nader gespecificeerd in de begroting 2024.

Fred Arp, Penningmeester

Maart 2024

2. Balans per 31 december 2023 van Stichting Pamoja Nguvu

Activa	31 december 2023		31 december 2022		
Omrekenkoers	€ /Tzs 2.775		€ /Tzs 2.500		
Immateriële vaste activa	€	-	€	-	
Materiële vaste activa	€	-	€	-	
Financiële vaste activa	€	35.021	€	23.349	
		€	35.021	€	23.349
Vorraden	€	-	€	-	
Vorderingen en overlopende activ	€	1.451	€	-	
Effecten	€	-	€	-	
Liquide middelen :	€	54.795	€	44.603	
		€	56.246	€	44.603
Totaal		€ 91.267		€ 67.952	
Passiva					
Reserves en fondsen:					
reserves: Bestemmingsreserve	€	-	€	-	
Overige reserves	€	80.501	€	61.962	
		€	80.501	€	61.962
fondsen: Bestemmingsfonds		€	-	€	-
		€	80.501	€	61.962
Voorzieningen		€	5.000	€	-
Langlopende schulden		€	-	€	-
Kortlopende schulden		€	5.766	€	5.990
Totaal		€ 91.267		€ 67.952	

1. Rekening van Baten en Lasten 2023 van Stichting Pamoja Nguvu

	Begroot 2023 (€/Tzs. 2.500)	Werkelijk 2023 (€/Tzs. 2.510)	Werkelijk 2022 (€/Tzs. 2.460)	Begroot 2024 (€/Tzs. 2.500)
Wisselkoers				
Nederland:	v	v	v	v
Baten:				
Baten van particulieren uit nalatenschappen	€ -	€ -	€ 1.000	€ -
Baten van particulieren overig	€ 28.000	€ 50.223	€ 34.555	€ 35.000
Baten van bedrijven	€ -	€ -		€ -
Baten van Loterijorganisaties	€ -	€ -		€ -
Baten van subsidies en overheden	€ -	€ -		€ -
Baten van verbonden (international) organisatie	€ -	€ -		€ -
Baten van andere organisaties zonder winststreven	€ -			€ -
Som van de geworven baten	€ 28.000	€ 50.223	€ 35.555	€ 35.000
Lasten:				
Per saldo uitgegeven aan doelstellingen:				
Personeelskosten	€ 14.340	€ 13.531	€ 15.907	€ 14.810
Transportkosten	€ 1.492	€ 1.453	€ 1.495	€ 1.492
Telefoonkosten	€ 682	€ 684	€ 736	€ 682
Kleine investeringen	€ -	€ 1.229	€ -	€ -
Overige kosten	€ 1.532	€ 3.209	€ 2.401	€ 867
	€ 18.046	€ 20.106	€ 20.539	€ 17.851
idem: lening gerelateerde lasten:				
Ziektekostenverzekering	€ 900	€ 819	€ 860	€ 900
Trainingskosten	€ 398	€ 1.570	€ 554	€ 456
Dotatie voorziening leningen u/g	€ 4.000	€ 5.000	€ 990	€ 4.000
	€ 5.298	€ 7.389	€ 2.404	€ 5.356
Wervingskosten	€ -		€ -	€ -
Kosten beheer en administratie	€ 1.623	€ 1.265	€ 1.641	€ 1.791
Som van de lasten	€ 24.967	€ 28.760	€ 24.584	€ 24.998
Saldo vóór financiële baten en lasten	€ 3.033	€ 21.463	€ 10.971	€ 10.002
Saldo financiële baten en lasten	€ 52	€ 2.924	€ -331	€ 300
Saldo van baten en lasten:	€ 3.085	€ 18.539	€ 11.302	€ 9.702
		v	v	
Toelichting financiële baten en lasten:				
Bankkosten	€ 52	€ 279	€ 208	€ 300
Koersverschillen	€ -	€ 2.645	€ -539	€ -
	€ 52	€ 2.924	€ -331	€ 300

3. Toelichting balans per 31 december 2023 van Stichting Pamoja Nguvu

	31-12-2023	31-12-2022
	€ /Tzs 2.775	€ /Tzs 2.500
	koers	
Toelichting Balans:		
Financiële vaste activa		
Uitstaande leningen per saldo	€ 30.021	€ 18.349
Overige leningen (personeel)	€ 5.000	€ 5.000
	<u>€ 35.021</u>	<u>€ 23.349</u>
Vorderingen en overlopende activa		
Rek. Crt. Leraï (HW)	<u>€ 1.451</u>	<u>0</u>
Liquide middelen :		
Nederland	€ 53.925	€ 43.480
Tanzania	€ 870	€ 1.123
	<u>€ 54.795</u>	<u>€ 44.603</u>
Eigen vermogen		
Overige reserves AoPo	€ 61.962	€ 50.660
Overschot 2023 resp. 2022	€ 18.539	€ 11.302
	<u>€ 80.501</u>	<u>€ 61.962</u>
Voorziening leningen u/g	<u>€ 5.000</u>	<u>€ -</u>
Kort lopende schulden		
Rek. crt General (HW)	€ 5.766	€ 5.990
	<u>€ 5.766</u>	<u>€ 5.990</u>